

Atbilstoši Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas informatīvā ziņojuma “Par sabiedriskai apspriešanai izvirzāmo administratīvi teritoriālā iedalījuma modeli” 10.pielikumā esošajam publiskai apspriešanai izvirzāmo administratīvi teritoriālā iedalījuma modelim, plānots samazināt pašvaldību skaitu no 119 uz 35 pašvaldībām. Reformas ietvaros tiek piedāvāts likvidēt Durbes novada administratīvo teritoriju un izveidot Liepājas novadu. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (turpmāk arī-VARAM) piedāvā mākslīgu novada apvienošanu.

Diemžēl reformas virzītāji nav veltījuši pūles, lai definētu konkrētu reformas mērķi, uzrādītu uz faktiem balstītu iedzīvotāju risku un ieguvumu analīzi, nav izstrādājuši plānotās reformas ekonomisko pamatojumu un nav snieguši izvērtējumu par to, vai līdzšinējā administratīvi teritoriālā reforma ir devusi jebkādus resursu ietaupījumus. Ir ļoti daudz neskaidru jautājumu saistībā ar plānoto reformu. Skaidra ir tikai ministra Jura Pūces griba veikt reformu. Reformas sekas būs ļoti plašas, šobrīd par tām var tikai aptuveni spriest, taču jau šobrīd secināms, ka novadu apvienošana samazinās pakalpojumu pieejamību, veicinās politiskās līdzdalības samazināšanos no iedzīvotāju puses, attālinās saikni starp iedzīvotājiem un pašvaldību pārvaldi.

Reforma tiek virzīta straujos tempos, radot bažas par tās kvalitāti. Pats galvenais jautājums, uz ko nav gūta atbilde – kāds būs Durbes novada iedzīvotāju ieguvums no teritoriālās reformas? Kāpēc teritoriālā reforma ir Durbes novada iedzīvotāju interesēs? Un, vai šīs reformas rezultātā patiesie ieguvēji nebūs reģionu centri, atstājot mazos novadus likteņa varā.

2008.gada 31.decembrī stājās spēkā Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums. Likuma 4.pantā norādītas, ka Latvijas Republiku iedala šādās administratīvajās teritorijās: 1) apriņķos; 2) republikas pilsētās un 3) novados. Likuma 7.pantā noteikts, ka *“novadus, izvērtējot valsts un pašvaldības iedzīvotāju intereses, Ministru kabineta atzinumu un ieinteresēto pašvaldību lēmumus, nosaka šā likuma 2.pielikumā.* Izstrādājot iepriekš norādīto administratīvo iedalījumu, vērā ir ņemtas valsts intereses, iedzīvotāju intereses un ieinteresēto pašvaldību lēmumi. Šobrīd, piedāvājot jauno Latvijas Republikas administratīvi teritoriālo iedalījumu, tiek definēta cita politiskā interese, taču nav pierādīts un argumentēts, ka mainījies ir arī svarīgākais elements – pašvaldības iedzīvotāju intereses. Ministrs Juris Pūce publiski paudis viedokli, ka iepriekšējā administratīvi teritoriālā reforma ir izgāzusies un nav nesusi gaidītos rezultātus, lai gan daļa no reformas mērķiem tika definēti līdzīgi kā šobrīd plānotajā reformā. Reforma nesa emigrācijas vilni, mainījās iedzīvotāju reģionālais sadalījums un vecuma struktūra, pieaugot pensionāru un mazinoties bērnu īpatsvaram.

Latvijas vadošo banku analītiķi ir norādījuši, ka Latvijas pašvaldību skaita samazināšana ekonomiku būtiski neietekmēs. Arī pasaules prakse neliecina par to, ka pašvaldību lielumam būtu kāda izšķiroša loma izaugsme veicināšanā. Analizējot attīstīto Rietumvalstu administratīvi teritoriālo struktūru, konstatēts, ka šajās valstīs pastāv arī nelielas pašvaldības. Lielākoties valstīs, kas nebija Padomju Savienības ietekmes zonā, ir saglabātas mazas pašvaldības, bet tās ir sasniegušas ievērojamu attīstības līmeni.

Iedzīvotāju skaits Vācijas pašvaldībās¹

Iedzīvotāju skaits pašvaldībā	Pašvaldību skaits
līdz 100 iedzīvotājiem	207
no 100 līdz 199 iedzīvotājiem	477
no 200 līdz 499 iedzīvotājiem	1538
no 500 līdz 999 iedzīvotājiem	1806
no 1000 līdz 1999 iedzīvotājiem	1876
no 2000 līdz 2999 iedzīvotājiem	1038
no 3000 līdz 4999 iedzīvotājiem	1183
no 5000 līdz 9999 iedzīvotājiem	1341

Iedzīvotāju skaits Austrijas pašvaldībās²

Iedzīvotāju skaits pašvaldībā	Pašvaldību skaits
līdz 500 iedzīvotājiem	108
no 501 līdz 1000 iedzīvotājiem	316
no 1001 līdz 1500 iedzīvotājiem	400
no 1501 līdz 2000 iedzīvotājiem	318
no 2001 līdz 2500 iedzīvotājiem	233
no 2500 līdz 3000 iedzīvotājiem	163
no 3000 līdz 5000 iedzīvotājiem	306
no 5000 līdz 10000 iedzīvotājiem	168

Pašvaldību skaits ar nelielu iedzīvotāju daudzumu nerada šķēršļus valsts attīstībai un ekonomiskajai labklājībai.

Republikas pilsētas domes un novada domes vēlēšanu likuma 15.panta pirmā daļa nepieļauj vēlētāju apvienībām iesniegt kandidātu sarakstus novados, kuru iedzīvotāju skaits ir lielāks par 5000, un republikas pilsētās. Analizējot 2017.gada pašvaldību vēlēšanu rezultātus, konstatēts, ka novados, kuros vēlēšanās varēja startēt arī vēlētāju apvienības, ir ievērojami augstāka vēlētāju aktivitāte.

¹Anzahl der Gemeinden in Deutschland nach Gemeindegrößenklassen. Pieejams: <https://de.statista.com/statistik/daten/studie/1254/umfrage/anzahl-der-gemeinden-in-deutschland-nach-gemeindegroessenklassen/>

²Statistik Austria Die Informationsmeneger. Pieejams: http://www.statistik-oesterreich.at/web_de/klassifikationen/regionale_gliederungen/gemeinden/index.html

**2017.gada Pašvaldību vēlēšanu rezultāti novados,
kuros varēja startēt arī vēlētāju apvienības³**

Novads	Balstiesīgo skaits	Nobalsojušo skaits
Rucavas novads	1463	61,04%
Mērsraga novads	1381	60,54%
Vārkavas novads	1721	59,67%
Alsungas novads	1203	59,43%
Rugāju novads	1901	55,08%
Durbes novads	2392	50,29%

Novados, kur kandidātu sarakstus varēja iesniegt tikai politiskās partijas, vēlētāju aktivitāte ir ievērojami zemāka.

**2017.gada Pašvaldību vēlēšanu rezultāti novados,
kuros varēja startēt tikai politiskās partijas⁴**

Novads	Balstiesīgo skaits	Nobalsojušo skaits
Talsu novads	24833	44,10%
Ventspils novads	9326	42,72%
Kuldīgas novads	19460	42,14%
Krāslavas novads	11884	38,56%
Rēzeknes novads	22198	38,35%
Daugavpils novads	17060	36,18%

Apvienojot novadus atbilstoši Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas piedāvātajam modelim, pie pašreiz spēkā esošā normatīvo aktu regulējuma vēlētāju apvienības Liepājas novadā nevarēs iesniegt kandidātu sarakstus pašvaldību vēlēšanās, kandidātu sarakstus varēs iesniegt tikai politiskās partijas, kas savukārt var samazināt novada iedzīvotāju interesi par dalību vēlēšanās un vietēja mēroga politikas procesiem vispār.

Latvijas Republikas Ministru kabineta 2019.gada 14.maija sēdes protokollēmumā norādīts pienākums “*Vides Aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai organizēt un nodrošināt konsultācijas ar pašvaldībām un sabiedrību par informatīvajā ziņojumā noteikto administratīvi teritoriālā iedalījuma modeli*”.

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs Juris Pūce norādījis, ka teritoriālās reformas ietvaros pēc iespējas tiks ņemts vērā arī pašvaldību viedoklis par optimālo struktūru. Vērtējot publiskajā telpā atspoguļotās ministrijas veiktās aktivitātes pret pašvaldībām, kuras vēlēšanās izzināt novada iedzīvotāju viedokli teritoriālās reformas ietvaros, šīs aktivitātes nav savienojamas ar demokrātiskas tiesiskas valsts pamatnostādņiem un rada priekšstatu, ka konsultācijas ir paredzētas formālas, neieklausoties pēc būtības pašvaldību iedzīvotājos.

Latvijas Republikas Satversmes 101.pants, likuma “Par pašvaldībām” 12.pants, 21.panta pirmās daļas 4.punkts, 61.¹ pants un virkne Latvijas Republikai saistoši starptautiski dokumenti paredz tiesības noskaidrot iedzīvotāju viedokli un rīkot publisko apspriešanu

^{3 un 4} 2017.gada Pašvaldību vēlēšanu rezultāti. Pieejams: <http://pv2017.cvk.lv/ElectionResults>

pašvaldības administratīvās teritorijas robežu grozīšanas gadījumā, turklāt likuma “Par pašvaldībām” 21.panta pirmās daļas 4.punktā noteikts, ka tikai dome var lemt par administratīvās teritorijas grozīšanu.

Administratīvi teritoriālā reforma ir svarīgs un nozīmīgs valsts un sabiedrības dzīves jautājums, kas ieviešīs nozīmīgus pārkārtojumus valsts pārvaldes organizācijā un sabiedrības dzīvē. Jaunajam administratīvi teritoriālajam dalījumam jābūt salāgotam ar cilvēku ikdienas nepieciešamībām, nevis mehāniski iezīmējot robežas kartē.

Lai Durbes novada domes deputāti pilnvērtīgi varētu pārstāvēt iedzīvotāju intereses diskusijās ar institūcijām, apspriežot tālāko reformas gaitu, nepieciešams noskaidrot iedzīvotāju viedokli par novada kā administratīvi teritoriālās vienības turpmāko attīstību, prioritātēm un iedzīvotājiem vēlamāko modeli.

Publiskā apspriešana notiks no **2019.gada 17.maija** līdz **2019.gada 14.jūnijam** ar mērķi noskaidrot iedzīvotāju viedokli par iespējamu Durbes novada administratīvās teritorijas robežu grozīšanu vai likvidēšanu.

Aicinām ikvienu 18 gadu vecumu sasniegušu Durbes novadā deklarētu personu, kā arī personas, kurām Durbes novadā pieder nekustamais īpašums izteikt savu viedokli par Durbes novada pašvaldības administratīvās teritorijas robežu grozīšanu.

Savu viedokli iedzīvotāji var izteikt, iesniedzot Iesniegumu likumā noteiktajā kārtībā noformētu iesniegumu, elektroniski, nosūtot uz e-pasta adresi dome@durbe.lv, vienotajā valsts un pašvaldību pakalpojumu portālā www.latvija.lv vai papīra formā Durbes novada domē, Durbes pilsētas pārvaldē, Vecpils pagasta pārvaldē un Dunalkas pagasta pārvaldē.

2019.gada 21.maijā plkst.18.00 aicinām apmeklēt publiskās apspriešanas sanāksi Durbes kultūras namā, Skolas ielā 5, Durbē.

2019.gada 25.maijā no plkst.7.00 līdz 20.00 savu viedokli iedzīvotāji varēs izteikt klātienē Durbes kultūras nama, Vecpils pagasta pārvaldes, Dunalkas kultūras nama un Lieģu kultūras nama telpās, pēc reģistrēšanās saņemot aptaujas anketu, aizpildot to un ievietojot tam speciāli paredzētā urnā.

Durbes novada dome aicina būt aktīviem un izteikt viedokli par Durbes novada kā administratīvi teritoriālās vienības turpmāko attīstību.

Durbes novada domes priekšsēdētājs

Ojārs Petrēvics